„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 116. У НОВОМЕ САДУ У ПЕТАК 3 (15.) АВГУСТА 1879. ГОДИНА XIV.

ПРЕД ИЗБОРЕ ЗА КОНГРЕС.

Кратко нас време растаља од избора посланика за српски народно-црквени сабор у Карловци. Народ ће наш у том времену избором својим имати да одлучи: састав тога конгреса, па по томе и само деловање конгреско, јер ће од посланика саборских донекле зависити, у ком ће се правцу да развије на даље наш црквени и просветни живот.

Према томе већ може се јасно видети, да је сам акт избора посланичких један од најважнијих чинова, у толико важнији, што потиче непосредно из воље самога народа. У дужности нам је публицистичној, да од своје стране кажемо коју у очи самих избора тих, и да предочимо нашем свету, шта треба по нашем уверењу да буде руководља народу српском при овим изборима.

Још је у живој памети свима нама, колико је тешко било, док се извојевала овака самоуправа у цркви и школи, какву је данас имамо. Народ наш морао је том приликом на две стране борбу да издржи. Једна је била према државној власти, друга на дому самом, према епископату и оном живљу, који је радије пријањао уз старо отрцано стање. Тада су се они, који су били противни автономији нашој, прозвали — клерикалцима.

И данас, када ће избори за сабор да наступе, почиње се опет из тиха стара песма да гуди, почиње се опет да поговара о некој клерикалној странци, која хоће неку акцију у народу да развије. Право да кажемо, ми од своје стране неможемо да ухватимо смисла и разлога опстанку таке једне странке у нашем народу. То је плод са запада. Католичка црква, она је давала светској власти не само благослова, него се и служила њоме и удруживала се за постизавање својих цели. У католичким државама никле су и клерикалне странке, које су мимо своје духовне власти тежиле, па често и успеле, да се докопају светске моћи.

Дух православне цркве пак по свему је друкчији. Велика Русија, где је народ толико религиозан, па нема натеге са каквом клерикалном странком. Одкуда дакле долази, да код нас Срба, који смо мален народ, и који и онако имамо ваздан разних политичних странака, одкуда велимо, да мора у нас бити и клерикалне странке? Као што рекосмо, ми је не разумемо, не видимо, да је по духу наше православне цркве и одричемо јој право на опстанак.

Данаске можемо то у толико пре рећи, што смо били сувременици великих догађаја, који су свакако оставили трага свога и у погледу наших унутарњих односаја. Ако је ишта на свету могло зближити истините пријатеље народа и цркве наше, то су ти прохујали догађаји требали да учине. Ми велимо истините пријатеље. Ко би пак и данаске хтео, да растрзава народ на странке, ма се колико градио пријатељем цркве и православља, тај не би заслужио, да се називље ни клерикалцем, него би га морали уврстити у клику, која је — противнародна.

Шта би и могли таки људи у програм свој метнути, да оправдају своје деловање против народне странке? Ако ће, да се користе искуством, што га имасмо у нашем црквено-просветном животу, те да на основу тог искуства пораде даље на изиђивању наше автономне зграде, то је онда оно, чему се нико паметан противити неће и што је и у оквиру програма српске народне странке. Тога ради није им нужда, да се у неку опреку стављају напрема народној странци и тај посао могу мирном савести припустити онима, који су и досад одлучивали у тима стварима. Толико и родољубља и дораслости могу претпоставити у великој народној странци.

Хоће ли се пак, да се то стечено искуство обрне и употреби на подривање нашег автономног живота, хоће ли се на тај начин, да се у питање доводи сама мучна тековина народна, онда то не би био посао истинитих пријатеља цркве и народа, него дело, које би против обојега ишло. Ко хоће да искључи народ од његовог суделовања у управи црквеној, тај ће у заман доказивати, да ради благотворно у винограду господњем, јер тога никад доказати неће народу, који је срастао са својом црквом, те који за ту цркву, као за своју народну установу, не сме, него и треба да води бригу.

Наше је дакле мишљење, да је српска народна странка, која је ударила темељни камен аутономији нашој, у првом реду позвана, да пастави то дело, да започету зграду доврши и ако би где какве поправке требало, да их изведе. Који би јој у том послу ишао, да ногу подмеће, тај не би поспешио деловање конгреса, који нам претстоји.

Према свему досад реченом, држимо, да ће српски бирачи најбоље учинити, ако приликом ових избора за српски народно-црквени конгрес у главном изаберу старе своје посланике, који су их последњи пут на сабору заступали. Само у оним изборним срезовима, где су бивши посланици буди којим личним или политичним приликама спречени, да мандат приме, нужно ће бити, да се истакну нови кандидати.

Који су то срезови, то ће дотични бирачи најбоље знати. Разуме се, да ће бити и осим тога срезова, који ће хтети новог посланика, било из личних, било из општих стварних обзира. Слободна је воља и викоме не стоји у праву: наметати кога и кварити ту вољу. Једино је само, што би при томе нагласити имали ради општег бољитка, а то је, да би пожелано било, да при истицању нових кандидата, где старих нема, или и мимо старих, да при том чину српски бирачи воде рачуна о начелу автономије наше и о нашем досадашњем програму народном и да према том начелу и програму и једино према томе, без других ситнијих и личних обзира, истичу своје кандидате и бирају посланике.

Осим тога ваља и то на уму имати, да ће овај сабор потребовати стручне људе у своме раду за народну просвету, те да и према томе ваља бирати саборске посланике. Мислимо да нећемо погрешити, ако изречемо своје поуздање у здраву свест народа нашег, коју је у толико пута на бирачком међану посведочио, да ће и овога пута знати изабрати себи достојне заступнике, који ће погодити његове жеље и потребе.

У то име нека је српским бирачима срећан полазак на биралиште!

Политички преглед.

Одступање гр. Андрашија са заједничког министарства спољашњих послова заузело је прво место у дневној политичкој дискусији. Ствар та још није разбистрена, али начин, како је саопштена и од кога, — то је довољан разлог, па да се о њој говори, не питајући за последице, што ће наступити иза андрашијева одступања. До сад имају два гласа, што побијају „лојдову“ вест, и то полузванична, те им се с тога не сме слепо веровати. Они веле, да је Андраши истина отишао на подужи допуст, али то не значи коначно одступање његово, допуст му је нужан ради здравља, јер је у потоње време врло скомолео од болести; што су станови укућанима у његовој палати у Будиму отказани, то је с тога, што графица Катинка хоће ову зиму да зимује у угарској престоници и у свом дому да приређује забаве. У септембру ће се вратити у Беч, па дали ће онда опет примити непосредну управу државних послова, то ће зависити од његовог здравља, — додају те инспирисане вести. То су дакле врло блага опровргнућа, и по саставу свом подобнија су, да потврде разглашено одступање, него ли побију. И збиља, крај свег тог опровргнућа, „Пештански Лојд“ остаје при томе, да је у министарству спољашњих криза завладала, и то врло опасна криза. Што се с „компетентне стране“ вели, да Андраши још није поднео оставку, то — вели „П. Л.“, који је познат као гласило министра спољашњих — још не значи, до нема кризе. Она збиља постоји, и по што сео њој боље информисао, „П. Л.“ овако исправља своју искону вест о кризи. Андраши је одавно наумио, да одступи, само је чекао, да се закључци берлинског уговора са свим спроведу, па да онда учини, што је наумио. То је његовој најближој околини одавно познато, и он би своју намеру био извршио, да уговор, а нарочито окупација није наишла на онолики отпор у монархије. То га је приволело, да издржи до краја, да у делегацијама одбрани своју политику. Кад ју је одбранио, пријатељи га приволе, да истраје, док се уговор потпуно не спроведе. То је учињено, и Андраши мисли, да је ва њ наступило доба коначног одмора. Што одступање његово још није „саршена ствар“, то је за то, што његов положај на меродавном месту није пољуљан и што је доста јак уплив, који га подржава. Што неки мисле, да је вест о кризи потекла од самог Андрашија или Славија, то „П. Л.“ пориче, а остаје при својој вести. О узроцима кризе мало се говори, и у опште целу њу покрива још густ вео. С тога би било рано говорити о питањима, што се само собом намећу поводом андрашијева одступања, док саме одступање не буде свршен чин.

Но званичним вестима прибележили смо и ми, да је **пожар у Сарајеву** прошасте суботе обуздан, но приватне вести, што допирају до нас веле, да је још онома дне беснео. Ту вест да богме не треба буквално разумети, али да се не обуздана стихија, кад захвати тако велике димензије, као што је овога пута, не да лако обуздати ни стишати, то се лако даје разумети. И пак не јамчимо за истинитост те вести, само је просто бележимо, очекујући, да се што више чује о њој. Где се ватра изродила, како се раширила, о том нема још никаквих поузданих вести, још једнако мисли се, да је несрећа случајно снашла главну варош Босне а да се изродила експлозијом жесте (шпиритуса). Но томе се слабо верује, и свако очекује, да се тама разагна са тог жалосног догађаја, који се иначе догодио при јакој осветљености. Што се тиче интензије пожара, прве вести биле су доста истините, но штета није онолика, колико се у први мах било јавило. Сарајевски маџистрат цени штету на 23 милијуна форината. Салан готов новац пропао је у пожару. Од важнијих грађевина изгорела је римокатоличка црква, четир омање џамије, већином напуњене храном, турске школе код бегове џамије, један део православне митрополије, официрска болница, немачки консулат и многе друге. Срби великокупци рачунају своју штету на 3 милијона дуката. Од знаменитијих породица српских страдали су Дечић, Петровић, Трипковић, Јефтановић, Луковић, Васиљевић и др. Рачуна се, да је бар 1000 породица остало без крова и заклона, и ти страдалници сад већином бивуакирају по сарајевским улицама и трговима. Сад се ради о том, како да се помогне пострадалим сарајлијама. У самом Сарајеву основао се одбор за помоћ а оснива се и по другим местима у целој Аустро-угарској монархији и ванње. Неки плеђирају за то, да се погорело Сарајево обнови и подигне о државном трошку, а тако великодушни показују се они, који заборављају на конвенцију о окупацији и који не мисле ићи из Босне, јер им је сад тамо добро, а у будуће надају се још бољем. У том погледу смешна је, да не речемо гадна и подла, љубомора тих истих спроћу турских кругова, у којима се такођер пробудило човекољубно саучешће спроћу погорелаца. Веле, нико други нема дужности, а ни права, да погорелцима помогне, до једино аустро-угарска влада. И пак се у Берлину под начеништвом турског дипломатског заступника Садуле склопио одбор за припомоћ, а склапа се и у самом Цариграду. Шејк-ул-Ислам позвао имаме, да по џамијама купе прилоге за помоћ погорелцима. Међу тим из Сарајева јављају, да се тамо говори о грдним пожарима у Травнику и Рогатици, којима се придружила и револуција незадовољног становништва. Истина је, да се ту скоро код Рогатице запалила шума и да је пожар велики, а такођер и штета, о револуцији не ће ништа да се јавља. Но кад се изреком јавља, да у Сарајеву и свим посадама босанским војници стоје под пушком, да на прву заповест пођу, камо им се заповеда, онда и пак мора да је неки ђаво с отом револуцијом и пожарима.

Као год што је влада босанска због пожара одустала од намере, да један део босанско-херцеговачких земаљских власти премести из Сарајева у Травник, тако се обистинила и она наша комбинација, да ће пожар смести преговоре о окупацији Новог Пазара. Из Сарајева се изреком јавља, да су ти преговори обустављени.

Та два прибележена догађаја, то су предмети, о којима се у опште води кроника. Имамо пак још да забележимо ове догађаје, што се из ближе тичу целокупног српског народа. Стара „Преса“ бечка јавља, да ће се турско дипломатско заступништво на Цетињу одмах основати, па се одреди нова црногорско-турска граница. За заступника означују неког Фараона ефендију. — Порта је одговорила на потраживање Србије, да јој се **накнади два милијона динара штета**, што су је Арнаути починили нападајима на српску област, но вести о том одговору не гласе једнако. Из Цариграда се јавља, да Порта ту одбија од себе сваку одговорност, јер нападаји су се збили због узбуђења, што је изазвано присаједињењем нових области са Србијом; из Београда пак, да Порта не одбија српски захтев, само вели, да је поискана накнада штете велика. Обе су вести у „Пол. Кор.“, па зато ваља причекати, да се види, која је истината. — 30. јула потврђени су у Београду сви записници и подробни земљевиди, којима је означена **нова граница** међу Србијом и Бугарском и Србијом и Турском.

Нунцијум троједничког краљев. одбора

угарском краљевинском одбору о ревизији финанцијалнога дијела поравнања.

(Наставак.)

Јер иако што је овај одбор одмах тврдо и економично одлучио, да за обнову финанцијалних односаја неће ништа нова предлагати и што неби било у складу с постојећими јур нагодбеними установами, тако му је обсолутно немогуће узети на се одговорност, да краљевинам Далмацији, Хрватској и Славонији и једна корист узкраћена буде, коју им зајамчује постојећи закон, или да им се финанцијални односаји на горе окрену унапред, него су до сада били, па да тим настану увјети, без којих се нутарња самоуправа и с њом политичка индивидуалност краљевинах Далмације, Хрватске и Славоније ни помислити неда. Тим теже може овај одбор преузети ту одговорност, што су му и предобро познате големе потребе земље.

Ал када краљевински овај одбор нужно истиче големе потребе краљевинах Далмације, Хрватске и Славоније и патриотично гледа осигурати њихово покриће, непушта он с вида с друге стране оне тегетне околности, с којима се имају борити државне финанције, тер размишљајући о врелих пријетњама колико у заједничких, толико аутономних разходих, сматра озбиљном својом дужности, да позорност поштованога одбора угарскога сврати на посве сувишне издатке, који се одмах могу и у замјенитту интересу морају обуставити.

Краљевине Хрватска и Славонија подељене су у два управна подручја. Два управна подручја требају две централне управе, два управна подручја доносе собом, да се уздржавају двоје управне области по цеолој земљи, која по својој и онако незгодно дугољастој географичкој конфигурацији, тим теже може, тим неповољније мора заокружавати своје управне и судбене области, своје просвјетне заводе, што је у двије још уже половице разтргана. Колико би се лашње, прама јефтиној основи разпоредали судбени столови, котарски судови, управне поджупаније и просвјетни заводи, да распоредби несмета **двоја централна управа**, ако и пустимо с вида, колико би се тиме олакотило и зближило обћење међу органи управе и оними, који управу у свакдашњем животу требају. Посљедица тога односаја очевидна је и штетоносна.

Не само управа једнога и другога подручја изцрпљује веће покриће у њиховом буџету, те се само незнатан дио може употребити на плодоносне инвестиције, него и држава, које финанцијални односаји морају пазити на сваки потрошени новчић, сходно и праведно мора питати, неби ли из краљевинах Далмације, Хрватске и Славоније престанком управнога дуализме већи приходи текли у државну благајну на покриће заједничких послова?

Краљевински овај одбор неупушта се у разлагање државоправних уставних и политичких страна у односају међу провинцијалном и развојаченом крајином краљевинах Хрватске, Славоније и Далмације, премда су и ове стране врло знамените и свакога уважења тим више достојне, што су законом јур риешене; но имајући за један деценij уредити финанцијалне односаје Хрватске напрама Угарској, желио би јих уредити темељито, у обостраном интересу праведно и трајно, да уговор, када се склопи, на ни једној страни неостави за собом жалца ни једној тужби, нити повода оправдану нападају.

Јесу пако по мнењу овога одбора два начина, на која се међу краљевином Угарском и међу краљевинами Хрватском и Славонијом, спојивши провинцијал и развојачену Крајину под једну управу, може установити перцентуални постотак, или нашме да провинцијални дио Хрватске пастави 45% од својих прихода улагати на аутономне, а 55% на заједничке потребштине; крајина пако, док се налази у својих садањих неразвијених односаја материјалнога назадка, са своје нутарње потребштине уздржа као и до селе суму својих прихода; или ће се приходи обојих дјелова земље у једно кумулирати, јер од ове кумулиране своте, сравнивши ју аутономними потребштинами, одсјећи постотак раздиоба на покрића једних и других потребштина. У овом другом случају краљевински овај одбор мисли, да ће одговаратн постојећим околностима и да ће бити правично, ако се од свих јавних прихода краљевина Хрватске и Славоније, толи провинцијала, коли развојачене крајине, најмање 55% установи за аутономне, највише 45% на заједничке потребштине. У једном и другом случају држава приштеђује до пол милијуна форинтах за

заједничке потребштине, краљевине пако Хрватска и Славонија задобит ће благодат лашњега арондирања својих управних и судбених области, а по том и боље управе, која ће знаменито припомагати и материјални развој народа, да данас сутра узмогне, чега данас уз најбољу вољу неможе, примит на се веће финансијалне дужности за заједничке послове.

Сматрајући дакле у спојитби крајишке управе с провинцијалном, сугуран извор приштеде у интересу заједничкога и аутономнога буџета, тер у том поједностручено и олакшано решење финанцијалнога одношаја међу обима крајевинама, предлаже зато овај одбор поштованому одбору, нека изволи на то пристати, да се нова финанцијална нагодба оснује на спојитби крајишке управе с провинцијалном, уз увјете горе изложене, те може бити тврдо увјерен поштовани краљевински одбор угарски, да ће овом приволом ударити најчвршћи темељ трајној и коначној нагодби. Увјете овој спојитби нужне, који стоје изван финанцијалнога оквира, могле би обе владе у руке узети, те за рана подастрти позваним фактором на уставну расправу и одлуку.

(Наставиће се.)

Срби буковчани

при избору заступника на царевинско вијеће 25. јуна (7. јула) 1879.

(Наставак.)

„Народни Лист“ да згодније одговори на питање, ко је и шта је узрок поразу Клајића нашао је за уместно обратити се једном ауторитету књижевном, да боље илуструје издајство буковичких срба. Каже, да покојни др. Божидар Петрановић није знао другчије називати далматинце, него хрватима. Сваки онај који је лично познавао др. Петрановића и његов књижевни рад, не зна шта да помисли о „Народ. Листу“, кад се тако изражава. За др. Петрановића српство је било највећа светиња, што прозире из сваке странице њим написане. Ми нећемо ни спомињати „Нар. Листу“, да др. Петрановић, не само што србе није хтео другчије но србима, а најмање хрватима називати, него на против, у намери да баш сачува особину народа српског, установио је особиту књижевну годишњицу српску, и дао јој наслов **српско-далматинског Магазина**. Али за патриотичку душу др. Петрановића светиња је било и хрватство, као друга чињеница, важна, необходна за обћи препорођај наш. Дјелајући на Приморју, на коме и срби и хрвати живе, он је појмио потребу да се и једни и други подједнако развијају у народноме смислу, да једни и други заједничким радом допринашају, да се славенска свест на приморју развије и учврсти. Према таком појмању своме он је зачео и остварио мисао Матици Далматинској, у којој Срби и Хрвати једнаким се дјелаоцима јављају, узајамно подпомажући једни другима и заједнички радећи, да је до угледнога положаја доведу. Матицом, тим средиштем књижевним, он је тежио к обћем нашем препорођају, тежио је, да се разагна мрак незнања и да се одклони она једностраност, која је дотле делила два огранка једнога стабла, тежња, која је на жалост сасвим запуштена, и која, при данашњим вођама је узела сасвим противуположни, не уједињујући, него разједињујући правац. Др. Петрановић желио је да се оствари оно, што су Срби свагда желили, што су чинима озбиљним засведочили, и за што би и данас највеће жртве кадри били поднети, наиме, братство и слогу са хрватима, при узајамном поштовању свачијих особина, и што је феудал клерикалац поп Павлиновић разрушио, коме за обћу несрећу нашу многи између данашњих хрвата, а навластито људи „Нар Листа“ сљеде и својим деловањем бржем рушењу подпомажу. Др. Петрановић хтео је оно што ће се тек кроз много година остварити, и што ће Срби те издајице по „Нар. Листу“, свагда подржавати, не обазирући се на никаква небратскарања и подметања, а то је, склад и узајамно поштовање једнокрвне браће, склад, на коме ће се подићи лепа будућност према начелима створеним обћим народним духом и здравим народним појмовима савремености, а не слављенога од данашњих људи „Нар. Листа“ петнајстога века.

Продужава „Нар. Лист“ свој знаменити одговор, изјављујући опет на сав глас и по стотину ваљда пута да са народнога гледишта на Приморју не сме бити него једна сама, и то хрватска народност. Опажајући затим, да срби на Приморју неће сједињење са Хрватском, подвикује да је ово очито одметништво са стране срба буковчана. Најпре чисто и бистро негира народност српску на Приморју, пак онда затим тужи се, што Срби неће сједињења са Хрватском, и зато их назива одметницима! Одричу нам хрвати не само сва права, него чак и име, па се још чуде, што нећемо сједињења с њима! Зар смо одметници зато, што нежелимо таково братство? Треба да је одвећ добродушан онај човек који може слободан бити, који може у свој пуноћи да своја народна права ужива, па добровољно да се од свега тога одрече и да се подпише бити робом, ма било и рођеног брата свог. Ближе много такозваној Троједници стоје срби из крајине него ли срби са приморја, па и они радије незнам о каквом злу слушају, него ли о сједињењу њиховом са Хрватском. Није давно, и Срби из Крајине свечано прогласише да не желе сјединити се са Хрватском, и то поводом нападаја хрватских новина на генерала Филиповића, који је одбио прошњу бродске опћине за држање митинга да се граница споји са Троједницом? Узрок томе није друго, него њекање у Троједници српске народности. Чин срба буковичких и свечана изјава њихова да не желе сједињења са Хрватском није никакво одметништво, него законита и кажимо чисто, опортуна обрана против небратских тежња хрвата, чин, који налази своје оправдање у поступку њихове српске преговелебитске браће. Будите дакле господо „Нар. Листа“ бар логични, кад неможете бити праведни! С ваше тачке гледишта могу срби бити на лажном путу, али никако ни са самога вашега гледишта не могу бити издајници и одметници. Издајник и одметник онај је, који је изневерио начелу своме, речи свечано заданој; а онај који је досљедан начелу и баш за издржање тог начела бори се, тај није издајник. У нашем конкретном случају „Нар. Лист“ и његови људи издајници су старог народног начела, а српски буковички бирачи никако; они својим чином осташе верни старом начелу народне странке на Приморју. На страну, господо, речи, а констатујмо чине, па онда судимо!

(Наставиће се.)

Са сабора тр. краљевине.

Говор народног заступника Франа Фолнеговића о савским насипима.

Господо! Настојећи, колико се даде проникнути смисао говора, речени прекјуче овде против извешћа одбора, ја сам се уверио, да би у место сваког другог одговора најзгодније било и опет прочитати нападнуто ово одборско извешће. Приговори који су против њему истакнути мене су тек о једном уверили — да ово извешће не чини довољно одрешити предлог.

И управо зато, да ову своју тврдњу оправдам, узимам реч, да огледам приговоре против извешћа истакнуте.

Понајпре морам као члан законодавног тела жалити, да овај предмет сами чланови законодавног тела с правне стране тако мало уважавају. А инак ја бар мислим, да вас о том нико не сумња, како је законодавно тело одредбе административне управе с правне стране дужно најсавестније испитивати. Ако онај фактор у држави коме се поверава спроведба закона сам законе мимоилази или криво управља, па макар он то чинио у најплеменитијој намери, такав корак ће увек више шкодити народу него ли користити. Ако пак сабор оваке погрешке не констатира, него да наче просто повлађује, он тим навлачи на себе најтежу одговорност према свом мандатару. И тим се она одговорност теже оправдава, чим је онакав корак мање потребан био.

Је да ли је поступак административних органа код градње насипа законит, о том је одбор рекао своју, и код ње дословце остаје. Редовно на више година прорачунана, градња насипа не може се субсумирати под §. 14. работнога закона, исто тако као ни редовна на више година заснована градња које цесте. Сљедити и редом побијати противно умовање које смо прекјуче чули, сувишно је тим више, што држим, да су у том сви чланови одбора сложни.

Репартирати градњу по посједу на темељу закона који увјетује дању на главе може бити правичније, али законито не може бити никако.

И док смо тога уверења, да ли сме одбор једног законодавног тела ово игнорирати? Није ли он то дужан констатовати, с каквим лицем би изишао одбор с извешћем, који овога неби истакнуо пред овај сабор, који је одбио одговор владин управо с овог истог разлога?

Одбор је доказивао неправедност репартиције, он је споменуо да насипе мора градити не само он коме они могу користити, него, он коме они ништа не користе, паче шкоде.

Констатирам, да се на то није ништа друго одговорило ван, што би сами интересенти имали посла, пак им се одредила помоћ њихових сусједа? Којим правом, као баш њим? Који су то сусједи? Није ли властник куће на Јелачићевом тргу у Загребу ближа сусјед Сави него ли обћинари из Кутине или Репушнице, које су од Саве преко две миље удаљене? Зар не би било праведније да он помаже градити насип, него ли сељаци на обалама Одре и Требежа, који савским насипима на свој праг морају воду терати?

Има ли примера томе господо, да се некоме наметне име интересент, зато да буде приморан сам себи пропаст копати?

Али с владине стране нити се небраних толико законитост и праведност овога поступка из слова закона колико из приволе тих интересента. А стара је истина: Volenti non fit injuria. Ево господо како се има с том добровољном приволом?

Под 9. липња т. г. управила су гг. сљедећу изјаву на председништво одбора ad hoc,

Ово нису господо имена оповиционалних „викача.“ (Говорник чита имена дотичних.)

Шта о тој доброј вољи мисли „раја“, како је г. Каменар можда нехотице добро крстио сељачтво, чули сте господо из уста г. жупана Јосифовића а о том би вам особито поуздане податке могло дати заповедништво жандармерије у Загребу. О том се напокон могосте уверити и из саме понизне представке крај. поджупаније сисачке међу чланове сабора подељене. Само ми се једно чудно види, изјава пресв. г. предстојника унут. послова, да није било утока поднашано против тога поступка дочим знамо, да се је перовођа зем. владе г. Босанац неколико недеља само с тих утоци морао занимати, који су били против саме раздеобе као против намету у опће веома разговетно састављени.

Кад дакле питање законитости и праведности тако стоји је ли могао одбор мање учинити, је ли смео блажије мотивирати дневни ред него што је учинио изјавив да се поступак ексекутивних органа неда у склад са законом довести?

Тим се примаох протупредлогу штованога заступника копривничког који управо гледе тога питања стоји у опреци са извешћем одборовим.

По оном што сам до сада рекао знате већ господо шта судим о том протупредлогу. Ја ћу вазда настојати да не будем мање праведан од поштованог г. заст. Беруте. Ја за то радо изјављујем како у њему особито поштујем проницави ум, чист карактер и несебично родољубље. Али за то баш га молим, нека ми не замери што се са свом одрешитости усуђујем тврдити, да он овакова протупредлога не би нипошто у сабору оставио, кад би седио у жупи Мартинковешкој или на селу, а не у Копривници. Он крај све своје озбиљности и проведности није промислио, да мимо закона нема право, макар да је народни заступник, наваљивати несносне терете на туђа леђа, нити има право то одобравати, ако што таково тко други чини, а најмање они, којима принадлежи дужност на закону штитити туђ иметак. Он је превише обзиран према влади, која се и уз предлог одборов може често из ове афере извући, заметнуо дужни обзир према народу.

(Наставиће се.)

Прилог изборном реду за српски народни црквени сабор.

Списак изборних срезова и места.

Карловачка архидијецеза.

I. Румски срез са избором у Руми.

1 Ириг 3500 душа 2 Беочин 966 д. 3 Лединци 1258 д. 4 Каменица 1002 д. 5 Нерадин 825 д. 6 Герметег манастир 7 В. Ремета манастир и прњавор 8 Крушедол прњавор 9 Крушедол село и Шатринци 735 д. 10 Марадик 578 д. 31 Инђија 720 д. 12 Путинци 360 д. 13. М. Радинци 326 д. 14 Петровци 541 д. 15 Добринци 1421 д. 16 Сибач 574 д. 17 Брестач 970 д. 18 Суботиште 886 д. 19 Буђановци 1955 д. 20 Краљевци 871 д. 21 Рума 2467 д. 22 Вогањ 576 д. 23 Павловци 450 д. 24 Ривица 785 д. 25 Вруник село 858 д. 26 Врдник прњавор 27 Јазак село 1620 д. 28 Јазак прњавор 29 Мала Ремета прњавор 30 Опово манастир 31 Врдник манастир 32 Јазак манастир 33 Бешеново манастир 34 Крушедол манастир 35 Раковац прњавор свега 24244 душа.

II. Ердевички срез са изборним местом у Ердевику.

1 Шид 2406 душа 2 Беркасово 572 д, 3. Бачинци са Гибарцем 799 д. 4 Грабово 461 д. 5 Свилош 384 д. 6 Визић 324 д. 7 Ердевик с Љубом 1228 д. 8 Бингула 650 д. 9 Чалма 629 д. 10 Дивош 1168 д. 11 Лежимир 1146 д. 12 Манђелос 941 д. 13 Гргуревци 1455 д. 14 Шуљам 703 д. 15 Шишатовац манастир и прњавор 16 Кувеждин манастир и 17 Ђипша прњавор 18 В. Радинци 413 19 Бешеново и прњавор 966 д. 20 Стјепановци 789 д. 21 Привина глава ман. и прњавор 22 Мово 395 д. 23 Шаренград 230 д. 24 Товарник 469 д. 25 Бановци 475 д. 26 Опатовац 449 д. 27 Петровци 209 д. 28 Маринци 267 д. 29 Негославци 1065 д. 30 Чаковци 177 д. 31 Черевић 1408 д. 32 Баноштар 515 д. 33 Сусек 966 д. 34 Нештин 888 д. 35 Илок и Моловин 618 д. 36 Миклушевци 319 д. Свега 33492 душа.

III. Даљски срез са изборним местом у Даљу.

1 Вуковар 1447 душа 2 Острово 579 д. 3 Бершадин 510 д. 4 Пачетин 730 д. Бобота 1982 д. 6 Вера 659 д. 7 Трпиња 1520 д. 8 Маркушица 841 д. 9 Габош 498 д. 10 Даљ 3294 д. 11 Ердут и Алмаш 324 д. 12 Бело-Брдо 1900 д. 13 Тења 1936 д. 14 Осек 1776 д. 15 Чепин 1448 д. 16 Допсин 920 д. 17 Будимци и Погановци 1540 д. 18 Борово 1821 д. 19 Раковац манастир 20 Беочин манастир Свега 13834 душа.

IV. Земун 4519 д.

V. Карловци 2719 душа.

VI. Митровачки срез са избор. местом у Митровици.

1. Митровица 2516 д. 2. Кузмин 2382 д. 3 Мартинци 2896 д. 4 Лаћарак 2215 д. 5 Јарак 896 д. 6 Шашинци 1585 д. 7 Моровић и Батровци 786 д. 8 Грк 1436 д. 9 Босут и Рача 1075 д. 10 Јамина 1484 д. 11 Адашевци 1520 д. 12 Мала Вашица 1168 д. 13 Илинци 945 д. 14 Винковци 965 д. 15 Мирковци 1124 д. 16 Лазе 1144 д. 17 Оролић 270 д. 18 Прогар 596 д. 19 Ашања 512 д. 20 Купиново 1072 д. 21 Оброж 445 д. 22 Петровчић 312 д. 23 Бечмен 225 д. 24 Карловчић 637 д. 25 Кленак и Хертковци 884 д. 26 Платичево и Никинци 630 д. 27 Грабовци и Витојевци 829 д. 28 Товарник 695 д. 29 Огар 580 д. Свега 31824 душа.

VII. Пазовачки срез са избор. местом у Ст. Пазову.

1 Пазово 702 душа 2 Војка 2400 д. 3 Бановци 1416 д. 4 Батајница 1342 д. 5 Белегиш 1582 д. 6 Сурдук 1301 д. 7 Сасе 2378 д. 8 Чортановци 539 д. 9 Крчедин 1468 д. 10 Бешка 1001 д. 11 Сланкамен 1004 д. 12 Буковац 1094 д. 13 Голубинци 2108 д. 14 Пећинци 887 д. 15 Попинци 580 д. 16 Шимуновци 1137 д. 17 Крњешевци 703 д. 18 Угриновци 1221 д. 19 Деч 644 д. 20 Михаљевци 655 д. 21 Прво 560 д. 22 Сурчин 1158 д. 23 Бежанија 812 д. 24 Јаково 708 д. 25 Бољевци 768 д.

ЛИСТАК.

ИЗВЕШТАЈ

о српској учитељској школи сомборској

за 1878—9. школску годину.

(Наставак.)

III.

Наставничко особље.

Наставничко особље у српској учитељској школи сомборској састоји се из четири редовна професора од којих је један управитељ, једне учитељице, и четири помоћна стручна учитеља.

Редовни наставници су: 1. Никола Ђ. Вукићевић најстарији професор овога завода и управитељ; предаје педагогију, дидактику и методику, повесницу педагогије и славенски језик и руководи практична покушавања приправника и приправница у народним школама. Имао је ове године 13 седмичних наставних часова; служи у овом заводу као професор 26 година.

2. Ђорђе Петровић свештеник епархије бачке, катихета и редовни професор; предаје науку христијанску, црквено појање и правило и мађарски језик у 17 седмичних наставних часова, а при том води непосредни надзор о полазењу цркве и о религиозном образовању питомаца у духу свете наше православне цркве; служи у овом заводу 9 година. Ове је године био разредни старешина у I. разреду.

3. Димитрије Петровић редовни професор, предаје математичне и природне науке а прошле и ове године и психологију, у 19 седмичних часова; он је и хранитељ физикалне збирке; служи у овом заводу 8 година. Ове године био је старешина у другом разреду.

4. Исидор Стојковић редовни професор предаје српски језик стилистику и књижевност, немачки језик, земљопис, историју и науку о земаљском уставу у 18 седмичних часова; служи пет година. Био је ове године старешина трећега разреда.

Стручни помоћни учитељи су:

1. Драгутин Блажек учитељ хармонијског појања, певања и свирке; има седмично у овом заводу 11 часова од којих два даје безплатно. Служи у овом заводу 8 година.

2. Софија удова Јорговића рођена Рајковићева испитана српска народна учитељица и редовна учитељица српске више девојачке школе сомборске обучава приправнице у ручном раду у шест, и у кућарству у једном часу седмичном преко године. Служи у овом заводу 8 година.

3. Стеван Арсеновић редовни учитељ у средсредној мушкој школи сомборској, од априла 1878. обучава приправнике краснопису и цртању у 3 седмична часа, од којих један по потреби даје безплатно.

4. Александар Деметровић учитељ гимнастике у државној гимназији и у српским народним школама сомборским, учи гимнастици приправнике од 1871 године, а ове године обашка учио је гимнастици и приправнице, по наредби вис. школ. савета, за коју дужност није примао никакву награду.

5. Вит Гесер испитани помолог, родом из Виртемберга, главни вртар сл. кр. града Сомбора, обучава приправнике и приправнице у практичном вртарству, воћарству и виноградарству у 4 седмична часа преко године са изузетком зимња четири месеца.

IV.

Приправничка вештбаоница.

У свези са српском учитељском школом овом и под једном и истом управом стоје српске народне школе сомборске, које приправницима и приправницама служе као школе за углед и узор и у којима они држе покушаје у основној настави под непосредним надзором дотичних разредних учитеља а под управом и руковођењем самога управитеља учит. школе.

Ове школе за углед снабдевене су са потребним училима и у њима делају ваљани учитељи и учитељице, све сами негдашњи питомци овога завода. Предавања у тим школама удешена су по плану од високог школ. савета године 1877. изданом. Школе ове издржава православна српска црквена општина сомборска, уз знатну припомоћ политичне општине сл. кр. града Сомбора, која на издржавање српских народних верозаконских школа годишње 14.000 и неколико стотина форинти црквеној општини даје, а осим тога уступила јој је на просветне цели половину своје гимназијалне закладе у износу од 70.000 фор. од које се један део камате на издржавање овдашње српске више девојачке школе обраћа.

Сомборске српске школе, које приправницима за углед служе јесу ове:

а) средсредна мушка школа од шест разреда са четири учитеља и једним катихетом, у четири школске дворане. Садашњи учитељи су: Стеван Коњовић првог и другог разреда; Лазар Станојевић трећег, Стеван Арсеновић четвртог и Јован Благојевић V. и VI. разреда. Катихета је преч. г. Милош Јанковић свештеник.

б) средсредна основна женска школа од четири разреда у две школске дворане и са две учитељице. Ове су: Анђелија удова Ракића учитељица првог и другог и Јелена Радоваковићева учитељица трећег и четвртог разреда.

в) виша девојачка школа, која стоји под непосредном власти вис. срп. нар. школског савета у Карловцима и сматрати се може као продужење основне народне женске школе. Ова школа састоји се за сада из три разреда у три школске дворане, са два редовна учитеља, и једном учитељицом, катихетом и стручним учитељем мађарског језика. Звање катихете у овој школи одправља за сада катихета учитељске школе. Родовни учитељи су: гг. Никола Грујић (служи овде 20 година) и Константин Берић; учитељица је гђа Софија Јорговића, рођена Рајковићева; мађарски језик предаје у овој школи г. Јован Благојевић. —

г) Три предградске школе, на име у Селенчи, Црвенци и у Банату. Свака са једним учитељем и једном школском собом. Учитељи су: Сава Глибоњски у Селенчи; Исак Томић у Црвенци и Младен Силашки у Банату.

д) седам основних школа на сомборским са-

26 Добановци 1395 д. 27 Фенек манастир и прњавор, свега 29563 душа.

Бачка дијецеза.

I. Нови Сад 8050 душа II. Сомбор 10477 душа. III. Субитички срез са избор. местом у Суботици.

1 Суботица 2722 душа 2 Сегедин 480 д. 3 Јегра са филијалима 129 д. Свега 2221 душа.

IV. Ст. Бечејски срез са изборним местом у Ст. Бечеју.

1 Ст. Бечеј 4844 душа 2 Фелдварац 2190 д. 3 Турија 2505 д. 4 С. Томаш 4927 д. 5 Петрово село 2688 д. 6 Мохол 3092 д. 7 Ада 1833 д. 8 Сента 2173 д. 9. С. Кањижа 640 д. 10 Мартоношу 1482 д. Свега 25374 душа.

V. Жабаљски срез са изборним местом у Жабљу.

1 Жабаљ 4112 душа 2 Госпођинци 2076 д. 3 Надаљ 1520 д. 4 Чуруг 4625 д. 5 Ђурђево 2777 д. 6 Сентиван 1460 д. 7 Вилово 902 д. 8 Мошорин 2180 д. 9. Тител 1744 д. 10 Лок 711 д: 11 Гардиновци 907 д. 12 Ковиљ-долњи 1294 д. 14 Каћ 2522 д. 15 Ковиљ манастир свега 28630 душа.

IV. Стапарски срез са изборним местом у Стапару.

1 С. Сивац 3697 душа 2 Стапар 5278 д. 3 Брестовац 1059 д. 4 Милетићи 150 д. 5 Деронја 1318 д. 6 Бођани 283 д. 7 Парабуђе 697 д. 8 Параге 1659 д. 9 Лалићи 1571 д. 10 Кула 1848 д. 11 Багиша 654 д. 12 Пачир 1295 д. 13 Станишић 956 д. 14 Рађица 533 д. Баја 598 д. 16 Шандор 700 д. 17 Бођани манастир, свега 21768 душа.

VII. Паланички срез са избор. местом у Ст.Паланци.

1 Паланка 3441 душа 2 Футог 2774 д. 3 Бегеч 1819 д. 4 Гложан и Чеб 477 д. 5 Обровац 1113 д. 6. Товаришево 2577 д. 7 Силбаш 7765 д. 8 Пивница 1814 д. 9. Д. С. Иван 1954 д. 10 Кулпин 1279 д. 11 Пирош 1019 д. 12 Кисач 065 д. 13 Шове 1634 д. 14 С. Кер 1189 д. 15 С. Врбас 1611 д. Свега 25031 душа.

Будимска дијецеза.

I. Мохачки срез са изборним местом у Мохачу.

1 Бин 669 душа 2 Батосјек 242 д. фил. Долња Нана, Варадоњ 209 д. 3 Болман 1068 д. 4 Бреме 424 д. са фил. Илочац 227 н. 5 Борјад 379 д. са фил. Поча 172 д. 6 Будмир 282 д. 7 Вемен 405 д. 8 Дарда 649 д. 9 Сечуј 648 д. 10 Жумберак 806 фил. Гарчин 122 д. 11 Качфала 1120 д. 12 Кишфалуба 563 д. фил. Дањок 34 д. фил. Ицин 31 д. фил. Дараж 27 д. фил. Херцег Шарок 9 д. 13 Липова 373 д. фил. Безедек 177 д. 14 Литоба 281 д. фил. Ланчуг 175 д. 15 Мајиш 455 д. фил. Шаториште 34 д. 16 Мађарбоја 290 д. фил. Виљан 197 д. 17 Медина 268 д. фил. Пана 1 д. фил. Толна 3 д. фил. Козар 66 д. 18 Моноштор 364 д. 19 Мохач 686 д. 20 Печвар 51 д. фил. Мечка 170 д. 21 Титош 441 д. 22 Сигет 19 д. фил. Капошвар фил. Мењин 2 д. 23 Шуњог код Сигетвара 24 Херцег Суњош 729 д. фил. Чужа 18 д. фил. Верешмарт 13 д. 25 Шарок 263 д. фил. Лак 138 д. фил. Иван 169 д. 26 Шиклуш 156 д. фил. Сент-Мартон 121 д. 27 Грабовац 70 д. фил. Сака 219 д. фил. Хидош 107 душа 28 Грабовац манастир, свега 14051 душа

II. Ст. Андрејски срез са изборним местом у Ст. Андрији.

1 Ст. Андрија 495 и Збег 250 745 душа 2 Калаз 611 д. 3 Помаз 926 д. 4 Чобанац 364 д. 5 Острогон 28 д. фил. Демеш фил. Левица фил. Жељез 12 д. 6 Коморан са филијалима Трнава, Мађер,Ујсењ, Фиш, Марцалха, Сердахељ 55 д. 7 Ђур 21 д. фил. Мошоњ, Шопрон 5 д. 8 Вац 4 д. 9 Балаша Ђармат 47 д. фил. Лошонц 9, Филек 7, Сечин и Лешинц 10, Ипољшаг 6, Дречен-Паланка 6, 38 д. 10 Кечкемет 91 д. фил. Нађ-кереш 13, Цеглед 10, Солнок, Ирша 7, 30 д. 11 Ст. Београд 144 д. фил. Весприм и Шерегиљ 5 д. 12 Будим 326 д. 13 Пешта 287 д. Грчка општина 119 д. Романска општина 340 д. 14 Бата 308 д. фил. Ерчин 4 д. фил. Ерчин 4 д. фил. Ханзабег 3 д. фил. Бачка 6 д. фил. Фелчут 4 д. 15 Чип 203 д. 16 Ковин 113 д. фил. Дешмет 1 д. фил. Кунсеншиклош 12 д. Сабадсалаш 2 д. 17 Ловра 592 д. 18 Адоњ 52 д. фил. Перката 2 д. 19 Алмаш 133 д. 20 Пантелија 174 д. 21 Дуна-Фелдвар 47 д. са ф. Шолт, Мадоча, Бељче 12 Мишколц 24, Токај 25, Ђендеш 26, Унвар 75 д. Свега 5879 душа.

Темишварска дијецеза.

1. Темишварски срез са изборним местом у Темишвару.

1 Темишвар са Јосефградом и мајуреви 766 душа 2 Фабрика 794 д. 3 Мехала 2140 д. Мали Бечкерек 1152 д. 5 Ст. Андраш и Чернећхаз 181 д. 6 Дињаш 1524 д. 7 Краљевац 764 д. 8 Лукаревац 321 д. 9 Немет 1146 д. 10 Беркасово 11 Парац 492 д. 12 Петрово село 904 д. 13 С. Ђурађ (камерални) 970 д. 14 Теш 397 д. 15 Станчево 1003 д. 16 Чаково 2262 д. 17 Хрњахово 302 д. 18 Брестовац 867 д. 19 Ченеј 1205 д. 20 Кларија 2060 д. 21 Прња 3331 д. 22 Кеча 277 д. 23 С. Мартон 1612 д. 24 Рудна 1154 д. 25 Дубоки Надаш 500 д. 26 Омор 10 д. 27 С. ђурађ ман. и прњавор, свега 28935 д.

II. Велика-Кикинда 15000 д. III. Мокрински срез са избор. местом у Мокрину.

1 Мокрин 7600 душа 2 Јосифово 1223 д. 3 Крстур 1943 д. 4 Чока 932 д. 5. Т. С. Миклуш 1540 д. 6 Падеј 957 д. 6 Т. Хађош 2754 д. 8 Бочар 974 д. 9 Беодра 2163 д. 10 Карлово 4067 д. Свега 24163 душа.

IV. Врањевачки срез са избор. местом у Врањеву.

1 Меленци 7199 душа 2 Врањево 6214 д. 3 Башаид 3386 д. 4 Н: Бечеј 2163 д. 5 Кумани 4802 д. 6 Тараш 1382 д. Свега 25146 душа.

V. Велики Бечкерек 8032 душа.

VI. Модошки срез са избор. местом у Модошу.

Модош 1935 душа 2 Товладија 1124 д. 3 Фењ 2217 д. 4 Иванда 1007 д. 5 Ђир 326 д. 6 Гад 896 д. 7 Овсеница 200 д. 8 Сока 906 д. 9 Шурјан 710 д. 10 Канак 600 д. 11 Бока 1596 д. 12 Неузина 1726 д. 13 Пардањ 1538 д. 14 Ст. Ђурађ на Бегеју 1073 д. 15 Итебеј 3408 д. 16 Ечка 300 д. 17 Елемир 2853 д. 18 Арадац 1681 д. Свега 24096 д.

VII. В. С. Миклушки срез са изборним местом у Ст. Миклошу.

1 Ст. Миклош 4500 душа 2 Срп. св. Петар 2627 д. 3 Деска 1547 д. 4 Сириг 1168 д. 5 Н. С. Иван 482 д. 6 Ђала 2027 д. 7 Т. Кањижа 1540 д. 8 Санад 1471 д. 9 Црна Вара 423 д. 10 Ороспламош 1639 д. 11 Саравола 8300 д. 12 Бездин манастир свега 20724 душа.

VIII. Арадски срез са избор. местом у Араду.

1 Арад 1125 душа 2 Кетфељ 1776 д. 3 Варјаш 1911 д. 4 Наађфала 872 д. 5 Липово 520 д. 6 Фирежхаз 7 Моноштор и Фенлак 2927 д. 8 Арадгај 1537 д. 9 Печка 350 д. 10 Торња 600 д. 11 Наађлак 300 д. 12 Батања 2201 душа 13 Срб. Чанад 14 Х. М. Вашархељ 15 Шајтин 16 Чанад 17 Кесинци 18 Кнез 19 Ходош манастир, (није достављено.)

(Свршиће се.)

лашима, у којима делају шест учитеља, пошто су две школе амбулаторне са полудневном наставом и једним учитељем, који пре подне у једној а после подне у другој школи наставу држи.

Практичне покушаје у настави држе приправници трећега разреда у средсредној мушкој и у две женске школе, а приправнице трећега разреда у средсредној основној женској школи. Једни и други имају по пет часова практичног рада на недељу.

Приправници и приправнице II. разреда полазе у три седмична часа наставу у истим школама да се упознају са њоме и у обште са ваљаним држањем школе.

За свако предавање у народној школи морају се приправници и приправнице трећега разреда писмено приуготовити. Задавање и оцењивање ових писмених припрема, упутство за рад у народној школи и оцењивање истога рада бива у суботним конференцијама, које се држе у учитељској школи под председавањем управитељевим. На тим конференцијама подносе похађачи основних школа своје извештаје о том шта су у дотичним разведима те седмице искусили и научили и како су се они и њихови другови у настављању деце и у држању школе вешбали, а управитељ им даје објашњења и упутства за будућу радњу њихову. На истим конференцијама вешбају се приправници у приповедању, описивању, испитивању, и у употребљавању рачунаљке и других школских учила, и учевних књига.

(Наставиће се.)

ДОПИСИ.

Ерцег-Нови 5. Августа 1879. Има већ неко доба да вам се нијесам јављао, узрок је прост, нијесам имао какве важне новости да вам саобштим.

Овог пута ево коју да чујете о Херцеговини:

Народ живи зло и наопако, главари се гоне са стране власти и опадају код народа, а то зато да им тиме побије оно повјерење које су код народа својим поштеним понашањем и радом стекли, како ће кашње лакше моћи народом окретати. Тако отрагу 20 дана ухватише и затворише Вула Спајића капетана бившег усташког батаљона зубачко-крушевачког-Суторина. Узрок се незна. Али Вуле неколико дана кашње побјеже и пође на Грахово, но и овде му лоша срећа би, јер га Црнагора мораде ухватити и повратити власти у Херцеговину. Уз пут кроз планину близу Билећа испаде Вулу некако за руком, те умаче пратиоцима црногорским. Вуле је сад у планини Јаштребици, чета војника, жандара и пандура, траже га, али га немогу наћи. За Вулом се одметнуло још неколико Зубаца, зато је изашла војска из Требиња са топовима на Зубце, незна се што ће бити! — само се зна да је један младић Стајић, рањен од војника и да су ухваћени: брат Вула Спајића са још четири племеника, који су мирно код куће боравили.

Одметнуло се и једно 20 невесињаца, народ вичe: „једна земља а два господара,“ никад жалоснијег стања није било у Херцеговини. Народ нема ниђе ништа, а недаје му се помоћи. Може бити да за ове покоре незна врховна власт у Сарајеву, јер јадан народ несмије се тужити, нити брзојављати у Сарајево, то је у Требињу и Билећу строго забрањено. Главари несмају ни писнути, јер им одма кажу: „ви буните народ.“ Као што видите, красан је ред уведен, иде све добро, изгледа као да сама влада изазиваје народ на однор, а до тога може лако доћи, јер народ нема шта да изгуби, куће нема, стоке нема, нејач и старост помрла је од глади и голотиње, оно што је у животу, све једно му је та живио у планини, или у селу на ледини, мријети му ваља. Кад наступи јесен и зима, биће похаре и отимања, јер глад очи нема. Добро би било да српски листови обрате пажњу владе на нереде што се чине по Херцеговини и Босни. Знам извесно да барон Јовановић и књаз Виртемберг са свијем красно поступају са народом и радо саслушају жалбе народне, али ниже власти слабо се обазиру на заповједи из Сарајева. Тако знамо да је барон Јовановић обрекао народу, кад је оно давно прошао преко Требиња и Мостара, да ће се свакому дати потребита храна, да народ неумире од глади; па кад је дошао у Сарајево и рекао је да се издаје тајни Зубцима и површанима уздуж друма до Гацка, млађи не пристадоше говорећи: „глад је једино средство да приморамо оне горштаке да признају аге и бегове,“ те тако глас бар. Јовановића остаде у пустињи. Много би вам подобне доказе могао навести, али за овај пут неостаје ми времена, него ћемо у напријед још мадко завирити у управу жалосне Босне и Херцеговине, пак ако устреба изнијећемо имена и онијех официра и којег ђенерала, који су на жалост Срби, па су гори, нећу да речем од Мацара, али јесу од Њемаца, који су у реченим покрајинама.

За овај пут немогу даље, јер пошта ће брзо поћи.

Београд 4. Јун 1879. У вашем поштованом и српско-патриотичном листу штампају се чланци под надсловом „борба за право.“ За правилно решење тога питања, а у интересу српске цркве и српског народа, не може бити другчијег разлагања разма на основу чланка у „Гласнику“ књ. XXVII стр. 297—309. При крају је додата мапа три независне патријаршије Пећске, Охридске и Трновске. У свези са овим чланком налази се у књизи Јастребова: „Податци за историју српске цркве“ стр. 1—27 ферман о укинућу пећске патријаршије 1767. године. Ова је књига штампана у Београду 1879. године. Уз ово, највећа је погрешка, која доноси штетне посљедице тврђење, да је охридска патријаршија **блгарска**. Њу је установио Јустинијан за Словене; из ње су изашли словенски апостоли; она је проповедник православне вере међу Србима и т. д. И она **никад и нигда** није била **Блгарска**, него равноправна са 3 патриаршије на балканском тропољу: Трновском, Цариградском и Пећском.

Иречкова је историја Блгарске написана с **намером и тенденцијом**.

Кад су кратко време за Симеуна владали оним пределима Блгари, она је била под Блгарском врховном влашћу, а већином била, доцније под Пећским патриархом.

Никад патриарх карловачки није пећски, нити је био нити може бити, него тек треба да се возпостави Пећска патриаршија а ш њом и границе српске народности.

Босанска Посавина 26 Јула 1879. Нећу писати о притиску, као што су до сад дописи из Босне долазили, нити ћу се и у колико дотицати политичке управе у нашој домовини па са тога држим, да ће то поштовано уредништво ово неколико редака без препреке моћи печатати и на јавност изнети.

На јавност изнети јавно мнење, најпоглавитије је, како за појединце, тако и за државу, јер је оно најмеродавнија чињеница за дознање садањег и будућег стања; па ме то и побуди да овај допис напишем.

Српски народ, а као бивша турска раја приметио је, да су босански бези и аге учестали путовати у Пешту и Беч, да продру својим молбеницама и представкама, својих жеља, које морају противне бити жељама и потребама христијанског народа, јер они на сваки начин траже, да остану и даље привилегисани и са својим претензијама над српским христијанским народом.

Они путују у свом своме блеску са пуним џеповима, а народ кога су до голотиње дотерали прати их са сузним очима и са уздасима утучен страхом, да неучине успех у својој мисији, јер гола бивша раја нема ни толико, да преко Саве пређе а још мање у Беч да иде и да своје потребе представи, које су противне турским.

Ако би ко казао, за право бедно стање сиротиња раја, према реченим бившим зулумћарима, који сад имају доста од сиротиње задобивеног блага, и које нису својим трудом стекли, да се могу сада разметати и продирати, да није истина да је и народ тако сиротан, већ да је то само нека тенденција у писању, него да има богатства и у Христијана; — то би му се могло одговорити, да он познаје неке имућније трговце, који не представљају народ, јер са народом нису ни несрећу делили, и њима је било добро под сваком управом.

Овде је реч о народу, као главном фактору у Босни, од чијег труда готовани су уживали, који је знао трпити, а у своје време и бранити се.

Кад је пре неки дан један Турчин из Зворника са нашараним златом хаљинама у колима покривеним црвеном чохом, а декориран крстом, прошао за Беч, како га народ са уздахом прати, говорећи: „Лепо га је сиротиња раја нашарала, па сад иде да ју са њеним лебом туче,“ — а за овим је још неколико прошло и свагда су се такова јадиковања чула и зебња се представљала, што народ није у стању, да се издаже таковим трошковима, јер нема ни најнужнији потреба за живот.

При свем овоме народ се теши надом, да ће им сви походи бити узалудни, јер су сузе народне до сада испуниле и небо и земљу, па се нада да ће их правда осушити и тада ће сунце слободе синути, с тога нека се народна нада бар свим путем чује.

Бивши рајетин.

У Срему на св. Илију. (Нешто о манастирском десетку.) Колико се сећамо, никад се до данас у јавним листовима није питање манастирске десетке, који приличан део Срема обухвата претресало. Заиста чудновато, па и то само јавно мнење, да се до данас ниједно сигурно перо нашло није да ову установу која и дан данас на жалост још постоји из корена претресе, њен историчан развитак проучи, те да потом критички резултат ствари како јавном мнењу, тако сабору па и самој земаљској влади као достатачно поднесе.

Ми се овом приликом у опширност самог предмета нећемо много упуштати, али ћемо као непристрастне судије моментане по народ штетне посљедице на видело изнети, као и свој глас да би се ова установа што прије укинула, свечано подићи.

Сама реч десетак јасна је по себи, а да читаоцима сам појам расветли.

Устани народи у сретнијим државама нарочито су своје погледе управљали, да му маса народа небуде роб властела и племића. Та се је установа на темељу донешени закона посвуда па и у Аустро-угарској монархији искоренила, само је по народу у Срему остало да у калу траје своје дане, — да у овом уставно-просветном добу небуде господар своје њиве, — свога винограда. Није ли народ у овом погледу јако ограничен, како на своју држављанску слободу уставна грађанина, тако и на своју особу у правном смислу? Зар ова установа неидентификује са стањем ствари феудалног доба средњег века? Да би се ова установа искоренила подигли су сремци глас, а у своје време и код саме владе радећи на томе, да се народ једном ослободи кураторе манастирске — да свог властитог добра једанпут господар постане, пак за дивно чудо, влада земаљска или нехаје, или неће да упозна тегобе народње. Нама дакле у овом случају непрестаје ништа друго; него да се с правом на наше посланике на сабору у Загребу обратимо, да ови свим могућим силама на томе нараде, да се ман. десетак што пре укине, и народу у Срему потпуна слобода уживања свог добра подели, с тим додатком да се при одкупу истог велики обзири на народ и његове потребе узму. Ово тим пре од наши посланика исчекујемо, пошто је народу већ додијало поред државни, општински и и други терета још и ове сносити.

Вести из народа.

Из **Београда** нам јављају, да су тамошњи Срби оцу ректору, проти Ј. Л. Јанишеву и целоме свештенству Исакијевске саборне цркве у Петрограду поднели ову захвалну адресу:

„Ваше високопреподобије многоуважајеми отац протојереј! Вам, високопоштовани отац протојереј и целом духовенству Исакијевског сабора, од нас свега београдског духовенства братски о Господу поздрав!

Косовски завет још није извршен, ослобођењу српског народа тек је постављен темељ; и у самој ослобођеној српској кнежевини истичу се појави који долазе од споља, и који недаду нама, Србима, потпуно наслађавати се радошћу нашега ослобођења.

И само због тога једног, сваки израз саучешћа према нашем народу прима се код нас с највећом захвалношћу. — Таково саучешће, наравно за нас је утешно и слатко, — нарочито — ако се оно јавља од руског братског нам народа. Таково саучешће основано је на истини, и ми верујемо, да „ако истина проклија из земље, правда ће је залити с неба.“

Таковим утешним саучествијем к нама, одазва се и племенито духовенство Исакијевског сабора, на дан прве годишње светковине нашег ослобођења — а на име 20. јуна ове године. Оно, заједно с Вама, молило се Богу за нашег благоверног Књаза, и Његов дом, и за наш православни српски народ, обећавши се, да ће исто тако чинити и у напред.

Кад то чусмо, заиграсмо духом од радости. Ово изнова потврди, да Руски сивови сматрају нас за своје, и да себе сматрају за нашу браћу.

Па с тога примите, многопоштовани отац протојереј, нашу срдачну захвалност, и предајте ову од нашег имена целом духовенству Исакијевског сабора.

Ми ћемо тако исто молити се Богу као и до сада, да дарује срећу и снагу братском нам руском народу, и да дуго и за много поживи Цара ослободиоца Александра II. и сав Његов царски дом.

Примити уверење нашег високог поштовања

6. Јула 1879. у Београду. (Долазе потписи.)

Српски народ иде сложно са свејим свештенством, и грађани београдски такође су послали данас оваку захвалну адресу оцу г. Јанишеву:

„Многопоштовани оче прото! Од како српски народ зна за се, вазда је био срцем одан према једноврвном му руском народу. Патње за последње три године притврдиле су српски народ уз руски братском љубављу, а 20 јуна ове године на дан прве светковине српског ослобођења и независности, племенити руски синови, преко свог узвишеног свештенства, запечатили су ту љубав вечитим духовним печатом.

На тај радосни по нас Срба дан, руско је свештенство држало у славној Исакијевској саборној цркви у престоници руској, благодарење Господу Богу и молило се за здравље нашег омиљеног кнеза, наше омиљене кнегиње и наследника српског престола, и обећао је молити се и од сад за њих и за српски народ.

Ми, преставници српске престонице, искрено благодаримо вама, високопоштовани оче прото, а у вашем лицу и свем свештенству Исакијевске саборне цркве, као и свој нашој браћи руским синовима. Ми вам благодаримо у име грађана српске престонице, и допуштамо себи да вам захвалимо и у име целог српског народа, почем смо са свим уверени, да је сваки Србин, **ма где он био**, препуњен таким истим осећајем најдубље благодарности према целом руском народу, чувши тако утешну вест.

Молите се и од сад за нас Србе, као што ћемо се и ми и наше свештенство молити свагда Богу за срећу и величину братског нам руског народа, и за здравље и дуг живот Цара ослободитеља Алек-

сандра и целог Његовог Царског дома. 6. јула 1879 године. Београд."

Долазе потписи председника општине г. Карабиберовића и других одабраних представника београдских.

Нови Сад 2. августа. У ову суботу у 9 сахата пре подне биће у Варадину у градској римокат. цркви свечани парастос погинулима лане на Добоју некадањим граничарима варадинске, а потоње регименте филиповићеве. Том ће приликом тамошњи парох и познати књижевник, г. Илија Округић, као што нам јављају, говорити у спомен погинулима и о заслугама и жртвама тих некадањих и доскорашњих граничара варадинаца.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ".

(При закључку ли та присео.)

БЕЧ 2. августа. Цар примио оставку министарства Стремајеровог. Тафе образовао нови коалициони немачко чешки кабинет. Тафе претседник и унутрашњих, Стремајер правде и просвете, Хорст домобранства, Земјалковски за Галицију, гроф Фалкенхајн (Чех) земљорадње, Корб Вајденхајм трговине. Пражак (Чех) за Чешку, секцијони саветник Хертек управља финанцијама. — Вест о Андрашијевом одступању вероватна.

НОВИЈЕ.

— Усреду 1. авг. извишла су царева ручна писма, датирана 28. јула из Монакова, једно управљено на Стремајера, којим се прима оставка целог кабинета, друго на Тафеја, којим се истом поверава, да састави нов кабинет.

— Последња пошта није нам донела никаквих новијих вести о андрашијеву одступању. „Фремденблат" констатује, да „Лојдове" потање вести нису истина потврђене, али нису ни опровргнуте. за то ваља причекати развитак кризе.

— У очи прошлог уторника узбунило се Сарајево. Чета Турака и хришћана, као што „П. Л". јавља, напала на ерарски магазин, стража опали и 15 побуњеника буде ухваћено, један Турчин сабљом обрањен. Друга чета скупила се на гробљу близу касарне и земаљске главне благајне, стража је опази, алармује војнике у касарни и неколико њих од чете буде ухваћено.

— Исти лист јавља, да је у уторак на неким местима у Сарајеву још горело.

— „Пол. кор". јавља, да Сафет паша намерава одступити. Султан одбио његов предлог о основима преговора с Грцима. У след тога решење грчког питања опет одложено и вели се, да је други грчки пуномоћник искао од владе допуштење, да се врати из Цариграда.

(Стечајеви.) У Нештину у Срему. Плата 350 фор., стан и врт у нарави и 20.5 метара цепаница. Стечај преко земаљске владе код мес. шк. одб. у Нештину (пошта Илок) до 13 авг. — У Беркосаву у Срему. Плата ф. 400, стан и врт у нарави и 6 хватова дрва за огрев. Стечај до 14. авг. мес. шк. одбору (пошта Шид). — У Бршадину у Срему. Плата 360 фор, стан и врт у нарави и 10·2 кбм. дрва за огрев. Стечај преко зем. вл. код мес. шк. одбора (пошта Бобота) до 14 авг. — У Пачетину у Срему. Плата ф. 350, стан у нарави с вртом и 20·5 кбм. дрва за огрев. Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Бобота) до 14 авг. — У Вери у Срему. Плата ф. 350, стан и врт у нарави, дрва за огрев учитељу 13·6 а школи 10·2 кбм. Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Бобота) до 14 авг. — У Миклушевци у Срему. Плата ф. 350, стан и врт у нарави и 20·5 кбм. дрва за огрев Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Сотин) до 14 авг. — У Мохову у Срему. Плата 350 фор. са станом и вртом у нарави и 20·5 кбм. дрва за огрев. Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Опатовац) до 14 авг. — У Суботишту у Срему. Плата ф. 350, стан и врт у нарави и 10·2 кбм. дрва за огрев. Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Рума) до 14. авг. — У Сибачу у Срему. Плата 350 фор. са станом у нарави и вртом и 10·2 кбм. дрва за огрев. Стечај преко зем. владе код мес. шк. одб. (пошта Рума) до 14 авг.

ПРИПОСЛАНО*).

Изјава

одбору црквено-школске општине вуковарске.

Пошто је одбор самовласно расписао стечај на моје место, а без знања више школске власти, но ја још захвалио нисам, то из разлога:

што је одбор, санкционирани наш школски закон од 1872 г. особито §. 84. истог закона хотимично обишао;

што сам ја 21. фебр. (5. марта) бр. 17. ex. 1879. проглашен за сталног учитеља у Вуковару декретом; што одбор нема абсолутно никаквих разлога, а да може тај безсавестан чин подкрепити; — то овим позивам уљудно одбор, нека што пре путем овога листа стечај опореч и затвори, да се не би нови заплети изродили, који ће одбор а не мене осудити.

У Вуковару 25. јула (6. августа) 1879.

МИЛОШ БЕЛЕСЛИН,
срп. учитељ.

*) За ствари под овом рубриком неодговара уредн.

Јавна похвала.

Овим се од стране долуподписане српске црквене општине издаје јавна похвала господару Карну Стефану, лимару у Митровици, у име тога, што је црквени торањ врло лепо и укусно бакром покрио, на опште задовољство, за чега нека је свестрано препоручен свима онима, који га потребују.

Из седнице српске црквене православне општине, држане у старој српској деспотовини Беркасову 29. јула 1879.

ДУШАН КНЕЖЕВИЋ. перовођа. — МИЛОШ МОЈСИЛОВИЋ, председник.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Позив на претплату

НА

СКУПЉЕНЕ ПЕСМЕ

СТ. ВЛАДИСЛАВА КАЋАНСКОГ.

До скора излазе из штампе моје песме, сабране у књигу коју сам на честе молбе, опомене и пропитивања многих од моји пријатеља штампати дао.

Оглашујући ово српском свету, мислим да ми није потребно, о овом делу много говорити, но могу само споменути, да се у овој књизи од већи мојм састава налази: **Грахов-лаз, Србобран и Ноћница**.

Грахов-лаз је сасвим довршен и износи још једном толико, колико је у „Јавору" износио.

Штампа је и артија лепа.

Скупљаче, моје пријатеље и пријатеље мог певања молим, да се заузму око скупљања претплате, коју ваља слати **књижари браће Јовановића** у Парчеву и **књижари В. Валожића** у Београду, а не мени. Имена претплатника штампаће се у књизи. Рок претплате траје до **1. септембра**.

Цена је књизи 80 нов. или 1 дин. и 80 пара а скупљачи добијају на скупљених 5 књига једну на дар.

У Београду 1. јула 1879. СТ. ВЛАД. КАЋАНСКИ.

Сад је баш изишао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА

за 1880. годину

са врло одабраним садржајем.

Цена је „Царићу" 20 новч. а ко поручи на више за готов новац, добија по 12 новч. комад. Растуривачима дајемо уобичајени књижарски рабат. За 14 дана изићи ће и „Орао" за 1880. год. чега ради нека се изволе познати наши растуривачи са порукама обратити **накладној штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

Извишла је из штампе и може се у свима књижарама добити књига:

Die Felsengen des Kazan

und die

Donau- und Theissregulirung.

Eine Studie von Johann Ritter Stefanović von Vilovo k. k. Major.

Mit Zeichnungen und Original-Aufnahmsplänen

Wien, Pest, Leipzig A. Hartlebens Verlag. 1879.

Preis: 2 fl. Öst. W.

Inhalt: Vorrede. — Der Donau-Engpass Bazjas. — Turnu-Severin. — Der Kazan. — Der Einfluss der Felsengen des Kazan bei Hochwasser auf den Donau-Wasserspiegel oberhalb Bazias bis Semlin und Slankamen. — Theissregulirung. — Die Theiss von ihren linken Nebenflüssen gedrängt. — Abhilfe: Erweiterung der Felsengen des Kazan. — Der Kanal Szatmar-Arad-Palanka zur Entlastung der Theiss von ihren gefährlichsten linken Nebenflüssen. — Budapest und die Donauregulirung. — Meien Voraussage der Katastrophe von Szegedin.

Курс бечке берзе 2. (14.) авг.

Сребро	100.54
Ц кр. дукати	5 50
Наполеондори	9. 1
Немачке марке	57 20

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на шест празних метта у стипендијској закладн пок. Атанасије Бале, с којима је појединце скончана годишња стипендија од 63 фор. а. вр.

Стипендије из ове закладе, које су у три разреда по 63 ф. 84 ф. и 103 ф. подељене, могу се поред постепеног промицања из нижег разреда у више, подарити само таким, у опсег српске митрополије карловачке спадајућим православним ученицима гимназије, богословије, свеучилишта или академије, који неуживају нити друге какве, нити пак стипендије, што су од истог оснивача код протестантских наставних завода у Дебрецину, Шарошпатаку и Пожуну установљене.

Сродници оснивачеви имају првенство пред другим молитељима.

Молитељи имају своје са крштеним писмом, школском сведочбом и сведочбом сиромаштва обложене молбенице до 31. августа т. г. српско-народном црквено-школском савету у Карловцима поднети.

У Карловцима 31. јула (12. августа) 1879.

ПРЕДСЕДНИШТВО
нар. црквено-школског савета.

1—3

СТЕЧАЈ.

Ради сталног попуњења упражњеног учитељског места код источно прав. св. цркве и општине грчке у Мишколцу (боршодској вармеђи) овим се стечај расписује. —

Са овом учитељском службом скончана је годишња плата у готовом новцу 400 фор. а. вр. 8 метара тврдих дрва, за одкуп привремено у аренду дате учитељске земље годишње 15 фор. и 31 кр. а. вр., и сходан стан. —

У дужност учитељску спада у св. цркви (недељом и празником) појати, и децу у пјенију на грчком и славенорпском језику обучавати.

Свакаји овај учитељску службу постигнути жели, нека молбеницу на мађарском језику обложену са потребним доказима способности, знања мађарског и грчког језика, особито пак морално-религиозног поведенија најдаље до 30 септембра н. р. 1879 на председништво горенизложене прав. општине поднети. — 1—1

Из седнице општинске у Мишколцу дне 20 јула 1879

ЕМИЛИАН МАРГО прав. парох, и конс. приседатељ. — НИКОЛАЈ ПИЛТА председник.

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења места систем изираног помоћника у Шиду са платом V. разрада овим се стечај расписује.

Просителји имају своје нужним сведочбама снабдевене молбенице за 4 недеље, рачунајући од дана првог уврштења расписа овог, овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне, у Карловци 12. јула 1879. држане.

3—3 КОНЗИСТ. АРХИДИЈЕЦЕЗЕ КАРЛОВАЧКИ.

СТЕЧАЈ.

У закладн пок. Ђорђа Сервијског имају се пет стипендијских места III. разреда, свако са годишњом стипендијом од 105 фор. а. вр. попунити. Стипендисте овог разреда могу се с временом, ако нужну квакификација све једнако имали буду, у више стипендијске разреде, т. ј. у II. са годишњом стипендијом од 157 ф. 50 п. а. вр. и I. разред са год. стипендијом од 210 фор. а. вр. промаћи, и имају у том погледу првенство пред другима, који ту стипендију нису уживали.

Стипендију из закладе ове може искати сваки ученик српске народности и православне вероисповести, који је 12-у годину навршио, добро се влада и у наукама одлично успева, и који је сиромашног стања.

Они, који једну од ових стипендија тражити желе, имају своје, са крштеним писмом, школском сведочбом и сведочбом сиромаштва обележене молбенице до 31. авг. т. г. по старом календару саб. одбору у Карловцима поднети.

У Карловцима 31. јула (12. августа) 1879.

1—2 ПРЕДСЕДНИШТВО САБОР. ОДБОРА.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место за III. и IV. разред основне школе старо-паланачке отвара се стечај, с којим је скопчана плата од 420 фр. а. вр. и ¼ сесије сесионалне земље, на коју сам учитељ порез плаћа.

Учитељу спада у дужност осим наставе у школи још и у цркви празником и недељом на десној страни појати и децу у појању обучавати.

Компетенти имају добро инструиране молбенице од данас па до 1. септембра подписаном послати.

У Ст. Паланки, из седнице шк. одбора држане 29. Јула.

К. ЈАНКОВИЋ, перовођа. — 1—3 — ГИГА ВИЧАНСКИ, председник шк. одбора.

СТЕЧАЈ.

Код митровачке штедионице упражњено је место благајника са годишњом платом од а. вр. ф. 600.

Компетенти имају своје молбенице са доказом о способности управи штедионице до 3. (15) септембра о. г. подвести.

Благајник мора положити кауцију у своти његове годишње плате; иста може бити у готовом новцу у државним задужницама, у непокретним добрима, ако оне пупиларне сигурности имају и у деоницама овога друштва.

Ако кауцију у готовом новцу положи онда му завод плаћа 6% камате.

Пословни језик је српски са ћирилицом.

У Митровици 21 јула (2 августа) 1879.

2—3 УПРАВА.

СТЕЧАЈ.

На упражњено место учитељског звања при основној школи у Тарашу.

Плата је учитељска 400 ф. а. вр. 4 јутара урбалне земље, 1400 □ фати ритске земље, 1 ф. за пратњу самртника, 50 нов. од параетоса, и 30 ф. а. вр. за држање повторне школе.

Дужности су учитељске: настава школске деце, држање повторне школе и појање у цркви.

Учитељ ужива слободан стан у школском здању са баштом.

У обзир ће се узети доказ вештине у воћарству.

Рок стечаја траје од дана прве објаве четир седмице.

Из седнице школског одбора дана 20 јула 1879 у Тарашу држане. 2—3 ШКОЛСКИ ОДБОР.

ЕДИКТ.

На молбу Стефана Клашње из Ст. Бановаца, да би од супруге своје Љубице, која га је злобно оставила, коначно разведен био, — позива се овим речена Љубица да за шест месеци од данас ради своодносног расправљања сама лично конзисторији предстане или место пребивања свог обзнани; јер ће се иначе по постојећим у том погледу законима даље поступити.

Из седнице конзисторијалне, у Карловци 12. јула 1879. држане.

2—3 КОНЗИСТОРИЈА АРХИДИЈЕЦЕЗЕ КАРЛОВАЧКЕ

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на једно упразњено место у стипендијској закладн Нестора Димитријевића, с годишњом стипендијом од 150 фр. а. вр. за слушаоце више гимназије.

Молбеници ваља приложити: 1.) крштено писмо; 2.) сведочанство сиромаштва, у ком ваља да стоји и колико деце имају родитељи молиочеви; 3.) школска сводочанства од последње две године; и 4.) лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама.

У смислу последње воље оснивачеве имају првенство на стипендију синови и потомци браће му Кузме и Ђире, даље сродници оснивачеви из Јакова у Срему, а за тим ученици родом из В. Бечкерека.

По министарској наредби не сме ни један пиломац у једно и исто време уживати две или више стипендија.

Рок овоме стечају траје четири недеље дана, од дана првог уврштења.

Из седнице књижевног одбора „Матице Српске", у Новоме Саду 25. јула (6. августа) 1879.

Председник „Матице Српске":
СТЕВАН БРАНОВАЧКИ с. р.

А. ХАЦИЋ с. р.
секретар. 3—3

СТЕЧАЈ.

Према одлуци главне скупштине друштвене, расписује се стечај на једно место у стипендијској закладн Гавре Романовића, с годишњом стипендијом од 200 фор. а. вр. за слушаоце живописне академије или вајарске уметности.

Молбеници ваља приложити: 1.) крштено писмо; 2.) сведочанство сиромаштва, у ком ваља да се означи и колико родитељи молиочеви имају деце; 3.) школска сведочанства од последње две године; и 4.) лекарско сведочанство о здрављу и накаламљеним богињама.

По наредби оснивачевој имају Вуковарци првенство на ту стипендију.

Рок овоме стечају траје четири недеље дана, од дана првог уврштења.

Из седнице књижевнога одбора „Матице Српске", у Новоме Саду 25. јула (6. августа) 1879.

Председник „Матице Српске":
СТЕВАН БРАНОВАЧКИ с. р.

А. ХАЦИЋ с. р.
секретар. 3—3

Спецерајска трговина

Сф. Бугарски

У СУБОТИЦИ

потребује једног старијег, солидног спомоћника, добар детаилиста, који српски, немачки и мађарски говори. Ступити може одма. 1—4

ОГЛАС.

Рок пријавама кандидата за упражњење катедре опште историје и народне економије са финансијом на великој школи продужен је до краја месеца августа ове године.

Исто тако оглашује се стечај у истом року за непопуњене катедре за психологију, логику и геодезију.

Користи и законски услови, везани за ова места у државној служби означени су у објави штампаној у 112. броју „Српских Новина."

Осим тога министар просвете и црк. дела, у сагласности са изјављеним мишљењем савета велике школе, одлучио је, да се статистика као наука по друштвени и државни живот народа веома важна, одвоји од катедре народне економије и финансије, па за сад на великој школи установи нарочита катедра, пошто се законодавним путем за ово добије нужно буџетско одобрење. У истом смислу одлучено је, да се још ове године поднесе народној скупштини предлог за потребан кредит за ниже означене катедре:

I. У техничком факултету.

Катедра науке о мостовима и тунелима са грађевинском механиком.

II. У философском факултету

у природно-математичком одсеку.

Катедра минералогије и геологије са палеотологијом.

у историско филолошком одсеку.

Још једна (друга катедра опште историје.

Катедра археологије, која ће се спојити са управом археолошком (и народног) музеја.

III. У правном факултету.

Катедра славенских права.

За ове нове катедре на великој школи овим се објављује стечај до краја месеца септембра ове године, а пријаве кандидата који буду примљени предаће се академијском савету велике школе на оцену, пошто се дотични кредит буџетским законом одобри.

Од стране министарства просвете и црквени дела број 2966. 2—3

ОГЛАС.

Чурушка срп. православна црквена општина намерава кров своје цркве претрести и поправити радњом дунферском и зидарском. С тога овим позива стручњаке и сваког оног, који би вољан био горњи посао на себе примити, нека изволи 15. (27.) авг. на јавну минујендо-лицитацију доћи. Прорачун и условља тога дана знаће се, а и пре.

Из црквено-одборске седнице у Чуругу на Илијин дан.

Председник:
МИЛОШ ПОПОВ.

2—3

Мануфактурна трговина

ЛУКЕ СТ. ГЕОРГИЈЕВИЋА

у Руми

потребује два добра спомоћника. 1—3

ЛЕКАРНИЦА МИТЕ ПАЧУ-А

потребује једног практиканта који је 4—6 гимназијских разреда свршио.

Ближи услови могу се дознати код самог лекарника. 1—3

Шпецерајско-мешовита трговина

НИКОЛЕ ПАНИЋА

у Вуковару

потребује једног од млађих спомоћника и једног шегрта. 1—3

Мануфактурна и помодна радња

ПАНТЕ ПОПОВИЋА У ВУКОВАРУ

потребује два добра савршена спомоћника, исти морају добрим сведочбама снабдевени бити, српски, немачки и мађарски језик знати. 1—2

Помодно-мануфактурна трговина

Г. ГЕОРГИЈЕВИЋА

у Новом Саду

потребује једног практиканта и једног шегрта, исти одма ступати могу.

Једна велика мануфактурна радња

у Сомбору 1—2

потребује доброг спомоћника, који може одмах ступити. Првенство имају, који осим матерњег језика говоре немачки и мађарски. Упитати се ваља код администрације овог листа.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

СИМЕ С. СТАИЋА

у Руми

потребује једног шегрта. 2—3

ЈОДСКО КУПАТИЛО ЛИПИК У СЛАВОНИЈИ
поштанска и телеграфска станиција.

ЛИПИК

ВРЕО (51° R.) ЈОДСКИ ИЗВОР

особито је лековит за шкрофуле, сифилис, костобољу, реуматизам, аусшлаг по кожи, женске болести.

Путује се од Беча или Пеште јужном жељезницом до Барча или Сиска; од Сиска пароходом, од Барча с колима.

Управа купатила шаље на захтевање добро покривена кола на горе означене станице.

Главно је стоваришће те воде у Бечу код Heinrich Mattoni, у Пешти код Lud. Edeskuty, Radocsay és Banyay у Осеку код Gobetzky.

Купељни лечник
Др. Хинко Кери.

3—3

Извештај даје купалиштно равнатељство.

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. — Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију." — Српска народна задружна штампарија.